

מושגים המופיעים בפרשת ויגש

פרק מה

ג - ולא יכלו אחיו: ומה תוכחה של בשר ודם כתיב בה ולא יכלו וכו' תוכחה של הקב"ה על אחת

כמה וכמה (חגיגה ד:)

* ט - ועלו אל אבי: ארץ ישראל גבוה מכל הארצות (רש"י)

* יד - על צוארי בנימין: על שני מקדשות שעתידין להיות בחלקו של בנימין וסופן ליחרב (רש"י)

* - על צואריו: על משכן שילה שעתיד להיות בחלקו של יוסף וסופו ליחרב (רש"י)

* כב - וחמש חליפות שמלות: וכי אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק ישל בו? רמז רמז לו שעתיד

לצאת ממנו בן שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות, שנא' ומרדכי יצא מלפני המלך

בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן (מגילה טז:)

* כז - ותחי רוח יעקב: שרתה עליו שכינה שפירשה ממנו (רש"י) - אין הבנואה חלה אלא מתוך

שמחה. (רמב"ם)

פרק מו

* א - לאלקי אביו יצחק: חייב אדם בכבוד אביו יותר מבכבוד זקנו (רש"י)

* ב - יעקב יעקב: לשון חבה לשון זירוז (עיי' לעיל כב:יא)

* ד - אנכי ארד עמך: מלמד שכשירדו ישראל למצרים ירדה שכינה עמהם (מכילתא בשלח)

יט - רחל אשת יעקב: שהיתה עיקרו של בית (רש"י)

* כו - נפש ששים ושש: קורא אותן נפש לפי שהיו עובדים לקל אחד (רש"י)

כט - ויאסר יוסף מרכבתו: השווה ללעיל כב:ג ד"ה ויחבש (הוא בעצמו (אברהם אבינו) ולא צוה

לאחד מעבדיו שאהבה מקלקלת השורה)

פרק מז

* ו - במיטב הארץ הושב: למה אוכלים חזרת בפסח? לומר לך מה חזרת תחלתה מתוק וסופו מר,

כך עשו המצרים לאבותינו, בתחילה במיטב ולבסוף וימררו (ירושלמי פסחים פ"ב ה"ה)

כא - העביר אתו לערים: להודיעך שבחו של יוסף שנתכוין להסיר חרפה מעל אחיו שלא יהיו קורין

אותם גולים (רש"י)

מושגים המופיעים בפרשת ויחי

פרק מז

*כח - למה פרשה זו סתומה? שכיון שנפטר יעקב נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד,

שהתחילו לשעבדם (רש"י)

כט - ויקרבו ימי ישראל למות: כל מי שנאמר בו קריבה למות לא הגיע לימי אבותיו (רש"י)

* - חסד ואמת: חסד שעושין עם המתים הוא חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול (רש"י)

*לא - וישתחו ישראל על ראש המטה: שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה (רש"י)

פרק מח

*א - הנה אביך חולה: עד יעקב לא הוי חולשא (חולה), אתא יעקב בעי רחמי (התפלל) והוי חולשא

(ב"מ פז.)

ב - ויתחזק יעקב: מכאן שחולקים כבוד למלכות (רש"י)

*טז - וידגו לרוב: כדגים הללו שפרים ורבים ואין עין הרע שולטת בהם (רש"י)

*כ - בך יברך ישראל: הבא לברך את בניו יברכם בברכתם ויאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה

(רש"י)

פרק מט

*א - ואגידה לכם: בקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה והתחיל לומר דברים אחרים (רש"י)

ז - ארור אפס: אפילו בשעת תוכחה לא קילל אלא את אפס (רש"י)

י - לא יסור שבט מיהודה: אין מושחין כהנים מלכים...על שם לא יסור שבט מיהודה (ירשלמי סוטה

פ"ח ה"ג)

*יב - ולבן שנים מחלב: טוב המלבין שינים לחבירו יותר ממשקהו חלב (כתובות קיא:)

יג - זבולון לחוף ימים: זבולון יוצא בפרקמטיא (שכורה) וממציא מזון לשבט יששכר ויששכר עוסק

בתורה (רש"י)

*כט - נאסף אל עמי: שמכניסין הנפשות אל מקום גניזתן (רש"י)

*לג - ויגבע ויאסף: ומיתה לא נאמר בו ואמרו רז"ל יעקב אבינו לא מת (רש"י)

פרק נ

*ז - ויעל יוסף לקבור את אביו: במדה שאדם מדד מודדים לו, יוסף זכה לקבור את אביו ואין באחיו

גדול ממנו, לפיכך זכה שנתעסק בו משה שאין בישראל גדול ממנו (סוטה ט:)

י - אבל שבעת ימים: נפשו של אדם מתאבלת עליו כל שבעה (שבת קנב). (לאבילות שבעה מן התורה -

ירושלמי מו"ק פ"ג ה"ה)

*טז - אביך צוה: שינו בדבר מפני השלום (רש"י)

*יז - אנא שא נא: כל המבקש מטו (מחילה) מחבירו אל יבקש יותר משלשה פעמים, שנאמר

אנא...שא נא...שא נא (יומא פ"ז).

כה - והעליתם את עצמותי: מפני מה נקרא יוסף עצמות בחייו מפני שלא מיחה בכבוד אביו,

דקאמרי ליה (שאמו לו) עבדך אבינו ולא אמר להם מידי (סוטה יג).

מושגים המופיעים בפרשת ויגש

1. - ועלו אל אבי: ארץ ישראל גבוה מכל הארצות (רש"י)
2. - על צוארי בנימין: על שני מקדשות שעתידין להיות בחלקו של בנימין וסופן ליחרב (רש"י)
3. - על צואריו: על משכן שילה שעתיד להיות בחלקו של יוסף וסופו ליחרב (רש"י)
4. - וחמש חליפות שמלות: וכי אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו? רמז רמז לו שעתיד לצאת ממנו בן שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות, שנא' ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן (מגילה טז:)
5. - ותחי רוח יעקב: שרתה עליו שכינה שפירשה ממנו (רש"י - אין הבנואה חלה אלא מתוך שמחה. רמב"ם)
6. - לאלקי אביו יצחק: חייב אדם בכבוד אביו יותר מבכבוד זקנו (רש"י)
7. - יעקב יעקב: לשון חבה לשון זירוז (עיי' לעיל כב:יא)
8. - אנכי ארד עמך: מלמד שכשירדו ישראל למצרים ירדה שכינה עמהם (מכילתא בשלח)
9. - נפש ששים ושש: קורא אותן נפש לפי שהיו עובדים לקל אחד (רש"י)
10. - ויאסר יוסף מרכבתו: השווה ללעיל כב:ג ד"ה ויחבש (הוא בעצמו (אברהם אבינו) ולא צוה לאחד מעבדיו שאהבה מקלקלת השורה)
11. - במיטב הארץ הושב: למה אוכלים חזרת בפסח? לומר לך מה חזרת תחלתה מתוק וסופו מר, כך עשו המצרים לאבותינו, בתחילה במיטב ולבסוף וימררו (ירושלמי פסחים פ"ב ה"ה)

מושגים המופיעים בפרשת ויחי

1. - למה פרשה זו סתומה? שכיון שנפטר יעקב נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד, שהתחילו לשעבדם (רש"י)
2. - **חסד ואמת**: חסד שעושין עם המתים הוא חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול (רש"י)
3. - **וישתחו ישראל על ראש המטה**: שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה (רש"י)
4. - **הנה אביך חולה**: עד יעקב לא הוי חולשא (חולה), אתא יעקב בעי רחמי (התפלל) והוי חולשא (ב"מ פ"ז)
5. - **וידגו לרוב**: כדגים הללו שפרים ורבים ואין עין הרע שולטת בהם (רש"י)
6. - **בך יברך ישראל**: הבא לברך את בניו יברכם בברכתם ויאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה (רש"י)
7. - **ואגידה לכם**: בקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה והתחיל לומר דברים אחרים (רש"י)
8. - **ולבן שנים מחלב**: טוב המלבין שינים לחבירו יותר ממשקהו חלב (כתובות קיא:)
9. - **נאסף אל עמי**: שמכניסין הנפשות אל מקום גניזתן (רש"י)
10. - **ויגבע ויאסף**: ומיתה לא נאמר בו ואמרו רז"ל יעקב אבינו לא מת (רש"י)
11. - **ויעל יוסף לקבור את אביו**: במדה שאדם מדד מודדים לו, יוסף זכה לקבור את אביו ואין באחיו גדול ממנו, לפיכך זכה שנתעסק בו משה שאין בישראל גדול ממנו (סוטה ט:)
12. - **אביך צוה**: שינו בדבר מפני השלום (רש"י)
13. - **אנא שא נא**: כל המבקש מטו (מחילה) מחבירו אל יבקש יותר משלשה פעמים, שנאמר אנא...שא נא...שא נא (יומא פ"ז).

